

ከኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል

ጋር በመተባበር በየሰዓታችን የሚታተም

የኃይል ማመንጫዎች አፕራይዥን ዋና ዋና ተግባራት እና ውጤቶች

እንደምን ሰነድታችሁ አንባቢዎቻችን በዛሬው ዝግጅታችን የተቋሙ አንድ ዘርፍ ስለሆነው የኃይል ማመንጫዎች አፕራይዥን ክፍል ያሉትን መረጃዎች አጠናቅቅን ልናቀርብላችሁ ወድደናል። የኃይል ማመንጫዎች አፕራይዥን የሥራ ድርሻ ምንድን ነው? ምን ተግባራትን ያከናውናል? ምን ዓይነት ውጤት አስመዘገበ? በሚሉት ጥያቄዎች ዙሪያ መረጃ የሰጡን ወይዘሮ ጥሩወርቅ ሽፈራሁ የኃይል ማመንጫዎች አፕራይዥን ዘርፍ የፕላንን ሥራ አስኪያጅ ናቸው።

እንደአርሳቸው ገለጻ፤ የኃይል ማመንጫዎች አፕራይዥን ዘርፍ በኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች የአፕራይዥን፣ የጥገና፣ የመለዋወጫ ዕቃ አቅርቦት፣ የግድብ የውሃ አስተዳደር ሥራዎችን የሚያከናውን የተቋሙ አንድ የሥራ ክፍል ነው።

የሥራ ክፍሉ ከፕሮጀክት የተረከባቸውን እና ኃይል ማመንጫት የጀመሩትን ጣቢያዎች ብቻ ያስተዳድራል። በዚህ መሰረት 17 ኃይል ማመንጫ ጣቢያዎችን ሲያስተዳድር ከእነዚህ ውስጥ 13ቱ የውሃ፣ ሶስቱ የግፍት፣ አንዱ የደረቅ ቆሻሻ ኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች ናቸው።

የኃይል ማመንጫዎች አፕራይዥን ለሚያስተዳድሩት 17 የኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች የደህንነት ጥበቃና የጥገና አገልግሎቶችን ያከናውናል። ከዚህ ጋር በተያያዘ ለጥገና ሥራው ግብዓት የሚሆኑ የመለዋወጫ ዕቃዎችን ግዢ መፈጸምና ማቅረብ የዚህ ሥራ ክፍል ኃላፊነት እንደሆነ ሥራ አስኪያጁ ያስረዳሉ።

አንድ የውሃ ኃይል ማመንጫ ጣቢያ የአገልግሎት ዘመኑ በአማካይ 50 ዓመት፣ የግፍት ኃይል ማመንጫ ደግሞ 25 ዓመት እንደሆነ የተናገሩት ወይዘሮ ጥሩወርቅ፤ ሁሉም ማመንጫ ጣቢያዎች ኃይል የማመንጫት አቅማቸው እየቀነሰ እንዳይሄድ

በየጊዜው ክትትል እየተደረገላቸው ደህንነታቸውን የማረጋገጥና እንደአስፈላጊነቱ የጥገና ሥራ የሚከናወኑላቸው መሆኑን አስረድተዋል።

በሥራ ክፍሉ አሠራር መሰረት የጥገና ሥራዎች የዘወትር ጥገና፣ ቀላል ጥገና እና ከባድ ጥገና በሚል በሦስት ደረጃ ላይ ቀይሮ ሲል በግድብ በኃይል ማመንጫ ደኒቶች ላይ ከአቅም በላይ ችግር ሲያጋጥም የጥገና ሥራዎችን የሚሠሩት የውጭ ሀገር ባለሙያዎች እንደነበሩ የተናገሩት ሥራ አስኪያጁ፤ ከ2013 ዓ.ም ጀምሮ ግን በተለያዩ የኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች የሚያጋጥሙ ችግሮችን በራስ አቅም የመጠገን ልምድ እየዳበረ መምጣቱን ተናግረዋል።

በሥራ ክፍሉ ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደገ ለመጣው የራስ አቅም የመጠገን ብቃት ማደግ ምክንያቱ ምንድነው? ብለን ለነሳልንላቸው ጥያቄ ኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች የሚጠበቅባቸውን ኃይል የማምረት ተግባር በአግባቡ ማከናወን ካልቻሉ ተቋሙ የኤሌክትሪክ ኃይል በማቅረብ በኩል የሚጠበቅበትን ሀገራዊ ተልዕኮ በብቃት እንዳይወጣ የሚያደርገው ነው። ስለሆነም ይህንን መሰል ችግሮችን በዘላቂነት ለመቅረፍ እንዲያስችል ለምን ሥራውን ቅድሚያ እኛ እንጀምረው? ለምን ሁሉም በውጭ ሀገር ሙያተኞች እንዲሠሩ እናደርጋለን? ለምን በራስ አቅም ችግሩን በመለየት መፍትሔ ለመስጠት አንሞክርም? የሚል ተነሳሽነት በመፈጠር እንደሆነ ነግረውናል።

በዚህ መሰረት ሠራተኞቹ ከውጭ ሙያተኞች የቀሰሙትን ልምድ እና በስልጠና የሚደረግላቸውን የአቅም ግንባታ በመጠቀም በግድቦችና በደኒቶች ላይ ጥገና እንዲያደርጉ ዕድሉን በማግኘታቸው ውጤታማ ሥራዎችን እያከናወኑ ከፍተኛ የውጭ ምንዛሪ ማዳን እንደተቻለ ገልጸዋል።

ለአብነት የጢስ አባይ ሁለት የውሃ ኃይል ማመንጫ ጣቢያ ከነበሩት ሁለት ደኒቶች አንዱ ከአግልግሎት ውጭ ሆኖ ለ10 ዓመታት በአንድ ደኒት ብቻ እየሠራ 36 ሜጋ

ዋት ብቻ የሚያመነጭ እንደነበር ገልጸው፤ የመለዋወጫ ዕቃዎችን በማቅረብና በተቀረው አንድ ደኒት ላይ የጥገና ሥራ በመሥራት በ2014 ዓ.ም ለአሥር ዓመት የቆመውን ደኒት ወደ አፕራይዥን በማስገባት አሁን ጣቢያው 72 ሜጋ ዋት እንዲያመነጭ ማድረግ ተችሏል ብለዋል።

ጢስ አባይ - ሁለት ፣ ጊቤ - ሁለት፣ አዳማ - አንድ ኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች ላይ በራስ አቅም በተከናወኑ የጥገና ሥራዎች ተቋሙ ለውጭ ሙያተኞች ሊያወጣ የነበረውን 850 ሚሊዮን ዶላር የሚገመት ወጪ ማዳኑን ተናግረዋል። በተጨማሪም ብልሽቱን በራስ አቅም በወቅቱ ማስተካከል መቻሉ በሥራ መራዘምና በኃይል አቅርቦት መስተዳዳሪ ምክንያት ይታገባል የነበረውን ገቢ እንዳይታገባ ማድረግ እንዳስቻለ አስረድተዋል። በመሆኑም ዘርፉ የውጭ ምንዛሪ ማዳን እና የገቢ ማስገኘት ዕቅዱን እየሰከ እንደሚገኝ ገልጸዋል።

የቆቃ የውሃ ኃይል ማመንጫ ጣቢያ 62 ዓመት፣ የአዋሽ-ሁለት የውሃ ኃይል ማመንጫ ጣቢያ 58 ዓመት ዕድሜ እንዳስቆጠሩ የተናገሩት ሥራ አስኪያጁ፤ በተወሰነ ጊዜ በሚደረግላቸው መለስተኛ ጥገና የ50 ዓመት የአገልግሎት ዘመናቸውን ጨርሰውም አሁንም በመልካም ሁኔታ እያገለገሉ ስለመሆናቸው አስረድተዋል። ይህም በኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች ላይ ጥገና ማድረግ ከታሰበው ጊዜ በላይ እንዲያገለግሉ ከማስቻሉም በላይ ጥገናው በራስ አቅም የሚከናወን መሆኑም ከፍተኛ ወጪን ያስቀረ እንደሆነ ገልጸዋል።

ከዛሬ አሥር ዓመት በፊት የኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች እንደ አሁኑ ስብጥር እንዳልነበራቸው የጠቀሱት ሥራ አስኪያጁ፤ በተለይም የውሃ መጠን በሚቀንሰባቸው የበጋ ወራት ጀነሬተሮችን በነዳጅ በማስነሳት ኃይል ይመረት እንደነበር አስታውሰው ይህም ከፍተኛ ወጪ ይጠይቅ ነበር ብለዋል።

የግፍት ኃይል እና የተርሞል የማመንጫ ጣቢያዎች ኃይል

ማመንጫት ሲጀምሩ ግን እንደ አማራጭ መጠቀም እንደተቻለ ገልጸዋል። የኃይል ማመንጫ ስብጥሩ የውሃ እጥረት በሚኖር ጊዜ የሚፈጠረውን እጥረት ለመቅረፍና የግድቦችን የውሃ አስተዳደር በአግባቡ ለመምራት ያገዘ እንደሆነም ጠቅሰዋል።

የሥራ ክፍሉ የሚያከናውነው ሌላ ሥራ እያንዳንዱ ግድብ የያዘው የውሃ መጠን በምን ያህል ደረጃ ኃይል ማመንጫት ያስችላል? ለምን ያህል ጊዜ ይበቃል? የሚለውን አስቀድሞ ማወቅ ነው። እንደ ወይዘሮ ጥሩወርቅ ገለጻ፤ የግፍትና ተርሞል ኃይል ማመንጫዎች በግድቦች የውሃ መጠን መቀነስ ምክንያት የሚፈጠረውን የኃይል እጥረት ለማካከል ጥቅም የሚሰጡበት ጊዜ እየተለየ ጭናውን እንዲቀንሱ ይደረጋል። በመሆኑም በከረምት ወቅት የውሃ መጠናቸው የሚጨምረውን ኃይል ማመንጫዎች ከፍተኛውን ድርሻ እንዲወጡ በማድረግ እንዲሁም ከታኅሣስ እስከ ግንቦት ወር የግፍት ፍጥነት በሰከንድ በአማካይ ከ10 እስከ 17 ሜትር ስለሚሆን የውሃ ኃይል ማመንጫዎች ላይ ያለውን ጭና ቀንሶ የግፍት ኃይልን በመጠቀም የኃይል ማመንጫ ጣቢያዎች የሚኖራቸውን ወቅታዊ አቅም መሰረት ያደረገ የኃይል ማምረት ሥራ ይከናወናል ብለዋል።

በአጠቃላይ የኃይል ማመንጫዎች አፕራይዥን ዘርፍ ተቋሙ በመንግሥትና በህዝብ የሚጠበቅበትን ኃይል የማቅረብ ተልዕኮ እውን ለማድረግ ከሚያስችሉ የሥራ ክፍሎች ውስጥ አንዱ ሲሆን፤ ሥራ ክፍሉ የታቀዱ የኃይል ማመንጫዎች የአፕራይዥን፣ የጥገና አሠራርን ማዘመን የሚያስችሉ፣ የመለዋወጫ ዕቃ አቅርቦት እንዲሁም በርካታ ሌሎች የቴክኒካልና ከሰው ኃይል ጋር የተያያዙ ሥራዎች በማከናወን የማያቋርጥ እና አስተማማኝ ኃይል እየመረተ የሚገኝ ዘርፍ ነው።

የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል

በብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት ታተመ